

Lesz-e, aki tovább élteni a lángot Nyékincén?

Gudelyevity Annuskára, a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület elnökére emlékezve

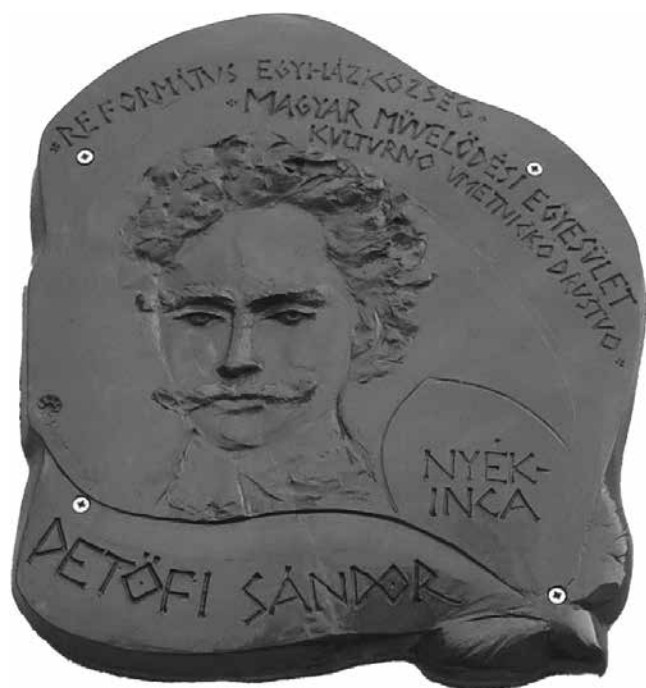
„Egy lángot adok, ápolod, add tovább;
Csillaggal álmodik az éjszaka,
És lidércfénnyel álmodik a láb,
És öröktűzzel álmodik a szívem.
Egy lángot adok, ápolod, add tovább
És gondozd híven.”
(Reményik Sándor: Öröktűz)

Immár az örökkévalóság határtalan csillagösvényein ringatózva, ősei, őseink ölelésében álmodik Gudelyevity Annuska szíve tovább. A bizonytalanságban is bizakodva, hogy a viszontagságokkal terhelt mindennapokban mégis akad, aki átveszi az általa gyújtott lángot, s élteni, ápolja azt a megmaradásunkért a szerémségi végeken. A nap sugarai biztatva aranyozták be gyászba borult lelkünket Szent György havának nyolcadik napján Szerémségben, Nyékincén, a katolikus temetőben. A bensőséges, mélyen átélt pillanataink, érzéseink, kimondatlan szavaink lehetnének a tanúi mindannak, amit valamennyien érezhettünk Gudelyevity Annának (Nyékince, 1955. december 18. – Nyékince, 2022. április 7.), leánykori nevén Friedmann Annuskának (azt szerette, ha magyarul így, szerbül pedig Anicának szólítják), a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület elnökének temetésekor. Jómagam hálát adtam a maradéki Petőfi Sándor Művelődési Egyesület vezetőségének, hogy rám is gondoltak, és velük tarthattam kisbuszukban a kegyeletteljes gyászszertartásra. A piros rózsák, fehér kálák ölelte koporsóját falubelijeivel együtt sokan elkísértük utolsó földi útján – Herkócáról, Fényberekéről (Platič), Szávaszentdemeterről (Sremska Mitrovicáról), Árpatahlóról (Rumáról), Maradékról, Újvidékről érkeztek a temetésre. Szinte minden – a Szerémségben élő magyarságot összetartani kívánó – kulturális szervezet, valamint a legutóbbi választáson is megerősítést nyert párt, a VMSZ képviselői is jelen voltak.

Gudelyevity Annuska

Az emberséges helytállásra vonatkozó nevelés, cselekedet fontosságát emelte ki ft. Ivica Živković plébános is a gyászbeszédében, a Szentírást, jórészt János evangéliumának verseit és Pál apostol tanítását idézve, elsősorban a szeretetről, amely: „*Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy.*” Kiemelten szólt Annuska humanitárius, kulturális tevékenységéről a Vöröskeresztben, Nyékincén és Ruma községben. Fontosnak tartotta az anyanyelv tanítását/tanulását, és amikor lehetőség nyílt annak megvalósítására, aktívan részt vett a magyar nyelv ápolásának, tanulásának szorgalmazásában. Az anyanyelv, a hit, a kultúra, a hagyományok éltetése a nemzeti identitás megőrzésének alapfeltétele, hang-

*Petőfi-dombormű Nyékincén,
a Petőfi Sándor MME székházán*

súlyozta a plébános. Ana Gudeljević (ahogyan a plébános nevezte, és koporsójára is így írták fel a nevét) mindezt átérezve az elsők között vett részt 2002-ben a Petőfi Sándor MME megalakításában – az egyesületnek a református egyház-község ad (adna) otthont napjainkban is.

– Kevés a szó, amellyel méltóan tudnánk tisztelni Anica előtt, aki önzetlenül szeretett, megértett, tanított mindannyiunkat – így kezdte búcsúbeszédét a Petőfi Sándor MME nevében Ivanka Bandov. – Egyszer régen egy római filozófus, Seneca azt mondta: „Ha azt akarod, hogy szeressenek: szeress!” Ez volt Anica hitvallása, élete is. Mindent, mindenkit szeretett: a hitet, a fiatalokat, az időseket, a szegényeket, a tehetetleneket, a virágokat, a természetet. Egész lényével jelen volt szülőfalujának, Nyékincének társadalmi, szociális és kulturális életében. A Petőfi Sándor MME alapító tagjaként szívvel-lélekkel szervezte működését: a magyar nyelv tanítását, a folklóreseményeket, a hazai, a külföldi fellépéseket, vendégszerepléseket.

Amíg hallgattam Ivanka asszonyt, fel-felvilantak a felejthetetlen alkalmak, amelyeket velük együtt számtalanszor átéltem. Az elhessegetett kételyeimmel együtt: vajon lesz-e, aki a nyomdokaiba, a Petőfi szépkort megélt vezetőségi tag-

jainak a nyomdokaiba lép Nyékincén, felvállalva (mint eddig) a szomszédos Herkóca és Fényberek maroknyi magyarsága anyanyelvének, kultúrájának, néphagyományainak további élte-tését, gyermekeik, unokáik anyanyelvápolását vagy sokkal inkább újratanítását is? Az utóbbi néhány év, különösen a járvány okozta rendkívüli intézkedések, a bezártság csak fokozta a gondjaikat, a hogyan tovább kérdésével együtt. Részben ezért is marad emlékezetes az a mind-máig utolsó külföldi fellépése a néptáncosaiknak Csehországban, Březovában 2018 októberében, amelyet Annuska a betegágyából szervezett, s amelyre már nem tudta elkísérni a kétautónyi csoportot. Kérésére – mondva, hogy szinte a tagjuknak számítok, hiszen sokszor osztottam örömeimben, bánatukban a megalakulásuk pillanatától – elvállaltam a csoport vezetését. Arra is kért, hívjak meg még valakit, hogy legyünk legalább tízen... Gyorsan kellett cselekednem, mert mindössze néhány nap maradt az utazásig. Kis töprengés után Szabó Nóra Petőfi-programos-ra (2016–2018) gondoltam, aki rövid egyeztetés után csatlakozott – mint később kiderült – a nem kis kalandokat tartogató utazásunkhoz. (Az eseményről két képes riport jelent meg a napilapunkban.)

Öreg este volt már, amikor megérkeztünk Březovába. Jól sikerült a fiatalok fellépése is a Kistelepülések Európai Piknikje háromnapos találkozóán. Nóra a korábbi években foglalkozott a

*A nyékincei néptáncosokkal
Szabó Nóra és jómagam*

A Kistelepülések Európai Piknikje résztvevőinek felvonulása Březovában

gyerekekkel, a fiatalokkal, néptáncot is tanított nekik. Ismerte őket, így könnyebb volt felidézni az előző tanévben tanultakat.

A Petőfi-programosra talán most még nagyobb szükség lenne a járvány után Szerémségben, hiszen újból érdekeltté kellene tenni a szülőkkel együtt a gyerekeket is a magyar nyelv (újra)tanulására, a hagyományok ápolására. Kérdés, hogy a különböző megszorítások, a világra nehezedő, háborúk okozta nehézségek miatt ez lehetséges lesz-e.

Szent Mihály havának vége felé – elszomorító ismereteim tükrében – talán felhívásként is értelmezhetem a petőfisek búcsúztatójának zárómondait:

– A fiatalok közül sokan Anica kitartó buzditásának köszönhetően tanultak meg magyarul. Ennek köszönhetően vállalhattak munkát Európa-szerte. Anica mindenkinek segített a nyelvtanulásban. Különösen a gyerekek szereték, mert önzetlen odaadással tanította, nevelte őket. Kitartásukat pedig apró figyelmességgel, meglepetéscsomagocskákkal jutalmazta. A katolikus egyházban is ugyanilyen aktív volt. Így

fogunk emlékezni rá mindig. Annyira lekötözött bennünket emberségével, cselekedeteivel, hogy szeretnénk tovább folytatni, amit ő elkezdett. Nem lesz egyszerű, mert hosszan tartó súlyos betegséged ellenére is szinte az utolsó pillanatokig aktív voltál. Nyugodj békében! – mondta Ivanka asszony, akinek unokái még tanulnak magyarul a Petőfiben.

„Mindennapi életvitelével Annuska katolikusként a keresztyénség, az egyházak közötti ökumenikus együttműködés fontosságát hirdette” – emberiségét méltatva kezdte búcsúszavait Kovács Csaba teológus, maradéki református segédlelkész is, majd folytatva kiemelte:

– Nemcsak szavakkal tette ezt, hanem elsősorban cselekedeteivel a megpróbáltatásokkal terhes '90-es években. Nehéz szívvel köszönünk el Gudelyevity Anicától a maradéki és nyékincei református egyházközségek és az egész Szerbiai Református Keresztyén Egyház nevében! Örömteli szívvel emlékezünk vissza, hogyan ragaszkodott Anica néni a Jézusba vetett hitéhez, amely felülemelkedett a nyelveken és a feleke-

zeti hovatarozáson. Hálatal szívvvel emlékezünk meg a fáradhatatlan munkájáról, amellyel a magyar istentisztelet, magyar nyelvhasználat és a gyermekek magyar oktatásán munkálkodott. Emléke legyen áldott közöttünk!

A Szerémségben élő magyarok központjának számító Maradékon 1997-ben elsőként alakult újra a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület. A vezetősége szívügyének tekinti azóta is a többi újraalakult magyar kultúregyesületek támogatását, együttműködésük szorgalmazását. Csepregi Pál, a maradéki Petőfi nevében erről is megemlékezett. S arról is, hogy a szerény körülmények között tevékenykedő nyékincei magyar művelődési egyesület többnyire részt tudott venni a Durindón, a Gyöngyösbokrétán, a Kőketáncon, Szabadkán és Palicson, a Szent István-, az újkenyér-ünnepségen, de számos meghívót kapott a járvány előtti években Magyarországról, Horvátországból, Szlovéniából, a Felvidékről, Csehországból és Erdélyből is.

A Nyék Falvak Találkozójának is visszajáró, a programban részt vevő vendége volt. Az utóbbiakon sokszor a maradéki petőfisekkel, a fényberekiekkel, a herkócaiakkal együtt vett részt.

„*Tebenned bíztunk eleitől fogva...*” – Az egyházak közötti együttműködést szorgalmazva, Annuska kívánságára a tisztességet tevők egy része elénekelt a 90. zsoltárt, a délvidéki reformátusság himnuszát. Ez a zsoltár továbbra is elhangzik többnyire a hónap második vasárnapján Nyékincén, az istentiszteleten, a 2002 november óta a Petőfi Sándor MME-nek otthont adó egykori református parókián és a templombelsőből lett nagyteremben. A gyászszertartást követően itt idézték fel az idén 20 éves kultúregyesület újraalakulásának előzményeit.

Hegedűs János, a 84 éves nyugalmazott biológia- és testnevelési tanár, alapító elnök szerint sokat jelentettek, bátorítóan hatottak az akkori, kecsgetően alakuló társadalmi körülmények. A változást sejtető 2000. esztendőben és az azt követő években pislákolni kezdett a remény lángja, főleg az idősebbekben, hogy megállítható a nyelvünk pusztulása, a második világháború utáni évtizedekben bekövetkezett rombolás a szerémségi magyarság körében. Nyékincén a '60-as évek elején szűnt meg a magyar tanyelvű oktatás az általános iskolában, a '80-as években pedig az

anyanyelvápolás is. Ismerve és átlátva a helyzetüket, tisztában voltak azzal is, hogy önerőből, támogatás nélkül már nem tudják felvállalni az újratekintést. Hiszen a felnőtté váló gyermekeik sem tanulták meg tisztességesen anyanyelvüket, az unokákról nem is beszélve. Az általános összefogás, az anyaország támogatása, majd a visszahonosítás, a kettős állampolgárság is ösztönzően hatott az identitás (újra)vállalására, a magyar nyelv tanulására/újratanulására. Nem sokkal a Petőfi Sándor MME megalakulását követően, jórészt a magyarországi oktatási támogatásnak köszönhetően, az anyanyelvápolási, a magyarnyelv-(újra)tanulási programban Nyékincén több mint 20 tanuló, Herkócán 15, Fényberekben 10 vett részt. Hasonlóan nagy érdeklődést tanúsítottak a három településről a gyerekek a szüleikkel együtt a néptánc tanulására. Akkoriban általában 15-15-en táncoltak a kis- és nagycsoportban. Az újraalakult szerémségi művelődési egyesületek közül elsőként kaptak harmadik helyezést a Kőketáncon. A Duna Televízió ajándékának, a műholdvevő felszerelésnek köszönhetően nézni tudták a magyar műsorokat. Általában késő délutánonként, esténként jöttek össze a Petőfiben. Akkoriban rendszeresen kapták a Magyar Szót és a Hét Napot is. Ezt minden alkalommal ki is hangsúlyozták, és tisztelettel köszönnek meg minden eddigi anyaországi és hazai támogatást. Ezzel együtt azonban ismételen felmerült a *hogyan tovább* kérdése. Egy nemzedék kirepült a fészekből, vagyis férjhez ment, megnősült, mások külföldön kerestek boldogulást. Érdeklődés továbbra is lenne, hiszen tíz/tizenöt gyerek járt még az elmúlt tanévben is anyanyelvápolásra, amelyet többnyire a maradéki Kovács házaspár: Hargita tanárnő, óvónő és Csaba teológus tartott. Inkább a kultúregyesület vezetőségének fiatalítása jelent gondot, jegyezte meg elgondolkodva Hegedűs alapító elnök, akinek önzetlen, példaértékű életpályáját, kulturális tevékenységét Plakettel jutalmazta 2012-ben a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség. Két évtizeddel ezelőtt a néhai Béres Károly maradéki lelkésszel, a helyi szórványgyülekezet lelkészeivel együtt mindent megtettek, hogy a lepusztult állagú református parókián, a templomrészben kaphasson helyet a kultúregyesület. Ennek érdekében alá is írták az ötven évre szóló bérleti

szerződést. Az időközökben visszkapott 9 hold egyházi föld bérleti díját részben az épület tartozására, részben az egyesület működésére fordítják. Azóta jórészt önerőből és a különböző támogatások révén sikerült sok mindent rendbe hozni az épületen. Tennivaló azonban még lenne bőven. A legsürgősebben a templomtornyot kellene teljesen felújítani, mert miatta ázik be a nagyterem plafonja. Átmeneti javításokkal próbálkoznak a helybeliek, de ez nem elegendő. Gondoltak már a pályázati lehetőségekre is, de ennek feltétele a tulajdonviszony igazolása, ami még mindig folyamatban van...

Némi vigasztalást jelent, hogy portája a nehézségek ellenére időről időre újra benépesül, mintegy teljesítve kettős: szakrális és világi küldetését. Valamennyi rendezvényükre – ha megfogyatkozva is –, de rendszeresen eljönnek a szomszédos Herkócáról és Fényberekéről is a magyarok. Megalakulásuk évfordulóján, novemberben pedig a Szerémségben élő magyarok képviselői is. E sorok írása közben ismételtelen eszembe jutottak első szerémségi útjaim emlékei az 1990-es évek elejéről... A léleknyomorító háborús évek árnyékában mintha még inkább osztoztak volna egymás örömeiben, bánatában a szerémségi magyarok. Legalábbis nekem úgy tűnt. A második világháború utáni évtizedek megpróbáltatásai következményeként sajátos módon ápolták az összetartozásukat, főleg azon nemzedékek tagjai, akik még magyar tanyelvű elemi iskolába járhattak. Az elsők között ők is éltek az önszerveződés lehetőségével a változásokat sejtető években, 2000 után. Nem volt ez másként Nyékincén sem. Bő másfél évtizedig számos programot tudtak megvalósítani, jórészt a magyarországi és a szerbiai/vajdasági támogatásoknak köszönhetően. A nemzedékváltás, a jórészt a járvány okozta megtorpanás miatt átgondolt, előremutató lépésekre lenne haladéktalanul szükség (nem csak) Nyékincén. Hogy ne szűnhessenek meg az újraalakult kultúregyesületek Szerémségben. Nem kis feladat hárul(na) ebben a különböző programokban részt vevőkre, az intézményekre: a Magyar Nemzeti Tanácsra, az egyházra, a délvidéki magyarok legitim pártjára, a VMSZ-re, a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületére, s mindazokra, akik támogatják a szerémségi magyarok kulturális, politikai szerveződését, egyházi életét, anyanyelvápolását, nép-

hagyományainak éltetését. Összefogva, s nem külön-külön, mert minden más csak még jobban elbizonytalanítaná, megosztaná a szórványok szórványában élő maradék magyarságot. Talán még nem késő. A folytatáshoz azonban csodára lenne szükség, mondta még a megemlékezésen Hegedűs alapító elnök:

– Már most hiányzik Annuska... Mindenről ő gondoskodott, szervezett, dokumentált, tartotta a kapcsolatot, főleg telefonon és élőszóban. Látják a nagytermünk falain a fényképeket, mindmind a fellépéseinket, kirándulásainkat örökítették meg, és továbbra is őrzik a keze nyomát. Nemcsak a körültekintésére, a pontosságára, hanem a vezetéknévére is gondolva egyszer tréfásan német felmenőire utaltam. Annuska ezen csak nevetett, soha nem tulajdonított különösebb jelentőséget származásának, legalábbis nem mutatta. De én sem hagytam annyiban, tovább hecceltem, mondván: le sem tagadhatod, hiszen annyira szereted a krumplit...

Megannyi eseményt idéztek fel a Gudelyevity Annuskára emlékezők, Annuska férjével, Ilijával együtt, akit csak Bátónak szólít mindenki. Az utóbbi években ő is rendszeresen részt vett Annuska mellett a Petőfi életének, tevékenységének szervezésében, noha nem tud magyarul. Bár ez nem kis feladatot jelentett a világháború, a bezártság után. Talán emiatt inkább az ezt megelőző rendezvényeket elevenítették fel szívesebben. A nagy hófúvás miatt emlékezetes marad az első, Nyékincén megtartott szerémségi központi megemlékezés az 1848/49-es szabadságharc és forradalom 165. évfordulóján, 2013-ban. Akkor is, mint azóta valahányszor, kölcsönösen üdvözölték egymást a Maradékról, Árpatahlórlól, Szávaszentdemeterről, Herkócáról, Fényberekéről, Újvidékről érkezők és a helybeliek. Gondolatban velük voltak a satrincaiak és a dobradóiak is, küldöttségük elindult ugyan, de a hótörzsek miatt vissza kellett fordulniuk.

A másik két, szinte történelminek számító esemény 2016 kora nyarához fűződik. Alsónyéken (június 24–26.) – ebben az *Európai Faluban* (ahogy a falu bejáratánál olvashattuk a névtáblán) –, a Nyék Falvak Találkozóján először vett részt a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület (MME) küldöttsége Nyékincéről, s velük együtt a szerémségi magyar kulturális egyesületek kép-

viselői Fényberekéről, Herkócáról és Maradékról. Akkor három éve volt, hogy a magyarországi Felsőnyék és Alsónyék polgármesteri hivatala felvette a kapcsolatot a nyékincei MME vezetőségével, de csak az év elején valósult meg a látogatás. Azon a tavaszon hozta el a meghívót a két sárközi falu küldöttsége Nyékincére. Kitartó kezdeményezésüknek köszönhetően, EU-s támogatással jöhetett létre az összetartást erősítő előtalálkozó Felsőnyéken, majd ez a nagyszabású, háromnapos rendezvény Alsónyéken, amelyen számos vendég vett részt Szlovákiából, a Felvidékről: Feketenyékről (Čierna Voda), Ipolynyékről (Vinica), Nyékvárkonyból (Vrakúň); az anyaországból, Magyarországról: Kápolnásnyékről, Nyékládházáról, Hernyékről és természetesen Felsőnyékről.

A Nyék-települések képviselőivel együtt ünnepeltek, vettek részt az istentiszteleteken, szentmiséken a Horvátországból, Baranyából: Kisköszegről (Batináról); Németországból: Besigheimből, Kastlból; Szlovéniából: Dobronakból (Dobrovnik) és Romániából, Erdélyből: Kézdiszentlélekről (Sânzieni), Alsónyék testvértelepüléséről érkezett vendégek is.

A találkozó fénypontja volt a Nyék-fa avatása, amely rendhagyó történelemóra is volt egyben, a csaknem 800 lakosú kistalu központjában, a Mező téren. Alsónyék a Sárköz egyik gyöngyszeme, Tolna megye déli részén fekszik, Bátaszék közvetlen közelében, a Gemenci erdő s Pörböly község szomszédságában.

A másik jelentős esemény (2016.) július 24-én volt Nyékincén. Valamennyien osztozhattunk,

Alsónyéken, a Nyék-fa ágai alatt...

Halász Dániel és Gudelyevity Annuska leplezték le a Petőfi-domborművet

akik jelen voltunk, a petőfisek örömeiben. A bensőséges, csupán lelkünk mélyén átélt érzéseink, kimondatlan szavaink lehetnének a tanúi mindannak, amit azon a forró júliusi vasárnapon, a MME névtáblájának avatásán éreztünk.

Költőnk kétnyelvű domborművének – a magyarországi Huszár Andrea Magdolna szobrászművész ajándékának – különös történetével is azt hirdeti; itt székel a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület (MME). Az avatóünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyen Halász Dániel maradéki református lelkész hirdetett ígét, s egyben megemlékezett az ősről, az egykori nyékincei reformátusokról. „A 2015. esztendő azért is emlékezetes, mert eltemettük az utolsó református testvérünket Nyékincén. A hit, a szentírási tanítás azonban átsegít bennünket

A mesék hőseit megelevenítő tündérekkel, manókkal, csodalényekkel a farsangfarki mulatságon 2019-ben

minden nehézségen. S amíg lesz rá igény, továbbra is elhangzik itt is Isten ígéje magyarul.”

A jelentős eseményt növelte, hogy a közsé-
gi előjárók mellett jelen volt a domborműavatá-
son a magyarországi művészházaspár: Huszár
Andrea Magdolna és Mile Zsigmond Zsolt költő.
*„Igyekeztek a ti elhivatástokat és kiválasztha-
tásokat erőssé tenni, mert, ha ezeket cselek-
szitek, nem ütköztök meg soha” (Péter, 2,9-10)*
– idézte a Szentírásból Halász lelkész kétnyelvű
avatási beszédében: *„Ez a református templom
mindig is magyar templom volt. Jelkép is, bizta-
tás is egyben, hogy amíg felújításra váró, romos,
rozsdás templomtornyunk tetején fön van a csil-
lag. Amíg vagyunk, ha kevesen is, a hitet, a re-
ményt a jövőnkért nem szabad elveszítenünk. A
keresztény ember a hitre alapozza életét.”*

Gudelyity Annuska először titkárként, Hege-
dűs János mellett, majd elnökként a lelkesedé-
sével pezsdítette fel szinte az első naptól kezd-
ve a kultúréletet Nyékincén. Mindenkit bátorított
a nyelv-, a néptánc tanulásra. Még 2019-ben,
a járvány előtti évben, betegséggel küszködve
is ezt tette. Valójában neki köszönhetem, hogy
abban az évben részt vehettem a farsangfarki
mulatságukon, amelyet a kultúrházban tartot-
tak, ft. Ivica Živković plébános támogatásával és

védnökségével. Azóta sem volt ilyen nagyszabá-
sú rendezvény a faluban. A meghívást számos
telefonbeszélgetés követte, míg végül jelezte:
Schön Bálint Petőfi-ösztöndíjassal tudok eljutni.
A kocsiban volt minden, ami kellett a gyerekek,
a fiatalok tavaszvárójának bemutatásához. Még
a táblát helyettesítő papírköteggel is, ha jutna majd
idő a szavak begyakorlására. De a lelkes kiscsa-
pat ezúttal szívesebben énekelt, táncolt, amit a
fényképek meg is örökítettek.

Visszaemlékezésem vége felé Annuska bizta-
tó szavait vélem hallani, amelyet többször hang-
súlyozott az utóbbi években, s megismételt utol-
só telefonbeszélgetésünkön is március végén:

*„Szeretnénk, ha a fiatalabbak is jobban be-
kapcsolódnának a vezetőség munkájába, a szer-
vezésbe. Nélkülük elképzelhetetlen az eredmé-
nyesebb működésünk. Voltak máskor is gond-
jaink, de a mostani bonyolultabb a betegségem
és a járvány miatt. A hivatalos ügyeket általá-
ban én intéztem, én tartottam a kapcsolatokat.
Most besegít a szervezésbe Fényszáros Mátyás
Platicsról és a férjem, Ilija is, akit mindenki Ba-
tónak hív. Mindannyian idősebbek vagyunk, akik
jobban beszélünk magyarul. Viszont van igény a
kultúregyesületünkre. A gyerekek, a fiatalok egy
része szeretné, ha a járvány után is rendsze-*

resen lenne anyanyelvápolás, néptánc tanítás. Tudjuk, hogy a heti egy délelőtti kevés, de másra nincs lehetőség. Az is gond, hogy többnyire itt, és csak az órán gyakorolják a magyart a gyerekek. Egymás között is főleg szerbül beszélnek, és otthon is. Lehet, előnyösebb lenne, ha egy pedagógus-házaspár állandóan itt élne közöttünk, és talán jobban megszervezhetnénk a magyar nyelv és a néptánc tanítását. Jelenleg nincs is néptáncoktatónk. Az idősebbek, akik jól táncolnak, gyakorolnak a fiatalabb gyerekekkel, és azt ismétlik, amit korábban megtanultak.”

Tavaszi óta, sajnos, még kifejezettebb a kilátástalanság a folytatásra, tudtam meg lapzártá előtt Hegedűs Jánostól. Lehangelően jegyezte meg: „Már most nagyon érezzük Annuska hiányát... Nincs a környezetünkben hozzá hasonló, aki folytatná a szervezést, hívná, toborozná, biztatná a magyar nyelv tanulására a gyerekeket, szüleikkel együtt. Többször beszélgettünk már a hogyan tovább kérdéssel, és hogy van-e lehetőség a folytatásra a néhány szintén idősebb vezetőségi tagunkkal Platicsról és Herkócáról, de mindaddig nem tudunk zöld ágra vergődni. Támogatna bennünket továbbra is a maradéki református egyházközség az istentisztelet tartásával, az anyanyelvápolással, de ez nem elég. Itt, a falunkban vagy a szomszédos falvakban élő fiatalabb(ak)nak kellene felvállalni a szervezést, a Peőtfi Sándor MME elnökségét. Jelenleg mindhiába próbálkozunk.”

A maradéki református egyházközség lelkipásztora, Halász Dániel óvatosabban fogalmazott. Összefogással jól meg kellene gondolni: hogyan átmenteni a jövőnek mindazt, amit az elmúlt két évtizedben elértek a magyarnyelv-(újra)tanulása, a kultúra, a néphagyományok éltetése terén. Reményeiket erősítette, hogy a nyári szünet után szeptember közepén ismét megtarthatták közkívánatra az istentiszteletet Nyékincén. Néhány maradéki presbiter és a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület tagja is elkísérte Halász lelkészt az ökumenikusnak is nevezhető imaórára, hiszen ezekre jobbra római katolikusok járnak. Jórészt azért, hogy a horvát nyelvű misék mellett magyarul is meghallgassák Isten igéjét. Mint halottuk, tartós megoldásra nem jutottak ugyan, de megállapodtak, hogy a következő istentiszteletre október közepén kerül sor. S amíg lesz igény a

magyar igehirdetésre, a jövőben is havi rendszerességgel szeretnék megszervezni. Pál apostol tanításába szalmaszálként kapaszkodva: „Az erőtlenségem erőtlenné lettem, hogy az erőtlenséget megnyerjem. Mindeneknek mindenné lettem, hogy minden módon megtartsak némelyeket” (1Kor 9,22).

A gyér érdeklődés ellenére az anyanyelvápolást továbbra is megtartják. Kovács Hargita maradéki tanárnő/óvónő elmondta, hogy még mindig lenne összesen tucatnyi bejelentkezett kisgyerek és tanuló Nyékincéről, Herkócáról és Fényberekéről. Közülük többen részt vettek a Maradékon augusztusban megtartott anyanyelvi táborban. Ezért is érthetetlen, hogy az idejében miért csak mindössze 2-3-an kezdtek anyanyelvápolásra járni. Ezeket a szombat délelőtti foglalkozásokat Hargita tanárnő tartja. Szerinte is minden bizonnyal megoldást jelentene, ha lenne, aki elvállalná a nyékinceiek közül a Petőfi Sándor MME elnöki tisztségét és ezzel együtt a foglalkozások szervezését is.

A Petőfi Sándor MME újraalakulásának huszadik évfordulóján, novemberben batyubálon szeretnék felidézni eddigi tevékenységük eredményeit, fellépéseik, vendégszerepléseik és számos kirándulásuk emlékeit. Kérdés, hogy felsejlik-e addigra a *hogyan folytatás* lehetősége... Elhessegetném, de nem tudom, Péntek Imre Széttiport Éden – Trianoni anizsz Pannóniából c. költeményének néhány versszakát. Elkezdtem már írni a nyékincei megemlékező jegyzetemet, amikor először találkoztam költőnk versidézetével Bertha Zoltán írásában, a legutóbbi Aracs folyóiratunkban. Engem is „mélységesen megrendítettek” sorai, talán ezért is ejtettek rabul a sorsközösséget sejtető párhuzamok: „A bölcső emléke mind halványabb, / a közös múlt itt-ott megfakul – / hogy hívták apádat-anyádat, / feledni kell irgalmatlanul... // Torzul a szó, az ejtés hibázik, / romlik az édes anyanyelv – / lehet, már édesebb a másik, / mire a gyermek maga lelt... // mert csábít az érdek és az ének, / az idegen világ dallama – / az ősök csak rossz kísértések, / hangjuk temető hangzata...”

A sorok utáni három pontok helyett a kérdőjeleket Damoklész kardjaként vélem látni: lesz-e, aki tovább élteni a lángot Nyékincén, a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesületben?